

Allianssin asiantuntijalausunto ulkoasiainvaliokunnalle puoliväliraportista valtioneuvoston selvityksestä: Nuoret, rauha ja turvallisuus, Suomen kansallinen toimintaohjelma 2021-2024

Asia: UTP 51/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Nuoret, rauha ja turvallisuus,
Suomen kansallinen toimintaohjelma 2021-2024; Puoliväliraportti

Teema: Nuoret, rauha ja turvallisuus päätöslauselman kansallisen toimintaohjelman
edistyminen

Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry edistää nuorten osallisuutta yhteiskunnassa sekä kouluttaa, palvelee ja tuo yhteen järjestöissä, kunnissa ja seurakunnissa työtä tai vapaaehtoistyötä tekevät nuorisoalan toimijat. Allianssin jäsenenä on yli 150 nuorisojärjestöä ja muuta nuorisoalalla toimivaa yhteisöä - käytännössä kaikki Suomessa toimivat nuorisoalan järjestöt.

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle

Nuoret, rauha ja turvallisuus -agendan ytimessä on ymmärrys siitä, ettei kestäväää rauhaa voi rakentaa ilman nuoria. Nuorten osallisuus rauhantyössä on pitkäjänteistä turvallisuuspolitiikkaa. Päämäärän, eli valmiin toimintaohjelman, lisäksi arvokas on myös prosessi, jonka aikana päätöslauselman eri teemoista käydään dialogia. Haluamme korostaa jatkotyön tarvetta ja erityisesti myös raportissa huomioitua tarvetta vahvistaa nuorten osallisuutta.

Nuoret, rauha ja turvallisuus -pätöslauselman toimintaohjelma loppuu vuoden 2024 lopussa. **Pidämme hyvin tärkeänä sitä, että toimintaohjelma päivitetään ja uudistetaan jatkumaan vuoden 2025 alusta. Toimintaohjelman päivittämisessä on tärkeää osallistaa myös nuoria ja niitä kansalaisjärjestöjä, jotka ovat mukana toteuttamassa nyt voimassa olevaa toimintaohjelmaa.** Toimintaohjelman päivitys uudistaa Suomen sitoumuksen Nuoret, rauha ja turvallisuus -työhön ja antaa mahdollisuuden päivittää toimintaohjelman vastaamaan Suomen muuttunutta ulko- ja turvallisuuspoliittista tilannetta. Suomi on arvostettu toimija Nuoret, rauha ja turvallisuus -teemojen parissa ja toimintaohjelman uudistus antaisi mahdollisuuden kehittää nuorten osallisuutta näissä teemoissa esimerkiksi NATOn toiminnan piirissä.

Hallituksen säästötoimenpiteinä valtioneuvosto on päättänyt lakkauttaa rauhantyön yleisavustuksen ensi vuodesta lähtien. Tämä tarkoittaa lukuisille nuorille heikkenevää mahdollisuutta osallistua rauhantyöhön ja oppia uutta. Nuoret, rauha ja turvallisuus -pätöslauselman uuden toimintaohjelman valmistelu ja sen ohella käytävä dialogi voivat osaltaan

Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry
Allianssi-talo, Asemapäälikönkatu 1, 00520 Helsinki
nuorisoala.fi
info@nuorisoala.fi

tarjota nuorille tämän mahdollisuuden, jota he rauhanjärjestöissä ovat aiemmin voineet saada. Tästä syystä erityinen panostaminen nuorten kuulemiseen on syytä ottaa prioriteetiksi valmistelussa.

Puoliväli raportista käy hyvin ilmi, että nuorten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet on otettu huomioon Nuoret, rauha ja turvallisuus -päättöslauselman toimenpideohjelman toteuttamisessa. **Kuitenkin raportissa todetaan, että kuulemisen vaikuttavuuden seurantaa on tärkeää kehittää.** Nuorten kuulemisen ja kuulemisen vaikutusten seurannan kehittämisen näkökulmasta valmiit ja pysyvät rakenteet ovat tehokkain keino vahvistaa nuorten lakisääteistä kuulemistä ja osallisuutta. **Olemme esittäneet ratkaisuksi pysyvää nuorten asiantuntijaryhmää, joka sidotaan osaksi ministeriön rakenteita.** Nuorten asiantuntijaryhmän avulla voidaan tehokkaasti seurata myös nuorten kuulemisen vaikutuksia ministeriön prosesseihin. Nuorten asiantuntijaryhmän perustaminen ulkoministeriön toimialalla vahvistaisi myös Suomen sitoutumista Nuoret, rauha ja turvallisuus -päättöslausemaan.

Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu erityiseksi tavoitteeksi vahvistaa nuorten osallisuutta ja nyt valmistelussa olevassa demokratiaohjelmassa tullaan osoittamaan konkreettisia keinoja tähän. Myös VANUPOssa on selkeä kirjaus nuorten asiantuntijaryhmien perustamiseksi osana nuorten valtakunnallista kuulemistä ja pysyviä rakenteita nuorten asiantuntijaryhmien vakiinnuttamiseksi tullaan pilotoimaan tämän hallituskauden aikana. **Nuorten asiantuntijaryhmän perustaminen ulkoministeriöön ja sen hyödyntäminen Nuoret, rauha ja turvallisuus -päättöslauselman toimintaohjelman jatkovalmisteluun olisi siis hallituksen tavoitteiden mukainen, konkreettinen tapa vahvistaa nuorten osallisuutta.**

Helsingissä 13.5.2024

Aleksi Sandroos
Puheenjohtaja

Anna Munsterhjelm
Toiminnanjohtaja

Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry

Lisätiedot: Elli Luukkainen, elli.luukkainen@nuorisovaltuustot.fi, 0504333171

Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry
Allianssi-talo, Asemapäällikönkatu 1, 00520 Helsinki
nuorisovaltuustot.fi
info@nuorisovaltuustot.fi